

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. IV. De Connexione inter procedere & distingui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

non distingueretur ab illo; tamen non dicunt, tunc secundam personam non fore Filium; ergo apparet quod filiatio, non sit desumenda ex processione. Tum quia vel ad rationem filii spectat accipere naturam cum vi communicandi eodem modo, quo eam habet Pater vel diverso modo? Si eodem, ergo secunda persona non est Filius: Non enim habet vim generandi: Si diverso modo, quid ille faciet ad hoc, ut dicatur generari? Tum quia quamvis de ratione naturæ, sit esse principium operandi, id verum est de operatione, quæ vitæ exercitium; quod convenit etiam Spiritui S. sed non de operatione productiva personaliter, convenietque in modo essendi, & operandi vitaliter, sed non in modo producendi personaliter.

DIFFICULTAS IV.

De Connexione inter procedere, & distingui.

Particularius titulum sic alii proponunt: An si per impossibile Spiritus S. non procederet à Filio, distingueretur à Filio?

PRÆMITTO 1. Quis sit sensus Auctorum in hac materia? Negant distinguendum, S. Thom. apud Thomistæ, Suar. Vasq. Valen. Ruiz, Grimaldo, Amicus d. 27. Arria. d. 53. f. 4. Oppositum sentit Scotus, Aureolus, Henricus, Bocconius, Lichetus, Rubio, Greg. Gabriel, Palacios, Faventius, & Pontius d. 10. n. 24.

PRÆMITTO 2. Quod sit suppositio impossibilis, ut non procedat Spiritus S. à Filio; Est enim hoc per fidem nostram essentiale Filio.

PRÆMITTO 3. Quomodo sit formanda hæc suppositio, ut non tollat seipsam? Gotfredus quod 147. 4. apud Scotum in 1. d. 11. q. 2. sub initium, ponit, istam suppositionem esse impossibilem tollentem seipsam; ut hoc evadatur; non est tantum in hoc solo, quod Spiritus S. non procedat à Filio; nisi enim ponatur aliquod illius esse, merum non procedere sine ullo addito, fundare non potest realem positivam, de qua hic queritur, distinctionem; nec sufficit ponere, quod si esset Spiritus S. & non esset Filius à quo procederet, distingueretur realiter à Filio, sic enim etiam præcinderetur, filium discurrendi. Rursum, non debet poni manens persona cum omnibus, quæ nunc habet; quia Suppositio tolleretur seipsam: Supponeretur enim omnia habens, quæ nunc, & tamen non habens cum spirandi.

Itaque sic formari suppositio debet, ut eam etiam oppositi formant cum Ruiz hic f. 3. n. 3. si per impossibile Spiritus S. non secundum integram rationem Spiritus S. sed secundum hanc præcise rationem formalem, quæ est procedere à Patre per voluntatem, existeret, similiterque supponatur existere filius, secundum præ-

cisam rationem filii abstractam à ratione spirantis, distinguerentur ne?

DICENDUM 1. Secundum dictam hypothesin distinguendo realiter. Censuratur quidem hæc sententia à Ruiz, & ab aliis non nominatis apud Vasq. & Zumel. sed Vasq. c. 3. docet, non esse censurandam, cui accessit Arriaga, & post illum Amicus n. 60. dicitque contra illam nullum esse apertum Ecclesiæ, aut Concilii testimonium, & alioqui inquit ille, habet graves auctores.

PROBATUR 1. Auctoritate Anselmi, qui de processione Spiritus S. c. 2. Quomodo, inquit, Filius existit de Deo nascendo, & Spiritus S. procedendo, ipsa diversitate nativitatis, & processionis referuntur ad invicem, ut diversi, & alii ab invicem. Ubi ut vides distinctionem non in oppositionem producentis & producti; sed in diversitatem nativitatis & processionis refert. Deinde in fine ait; Filius autem ut interim aliam causam dicam, quoniam nondum constat, quod Spiritus Sanctus de illo sit, & procedat, ideo non est Spiritus Sanctus, nec Spiritus Sanctus est Filius, quia Filius nascendo habet esse de Patre, Spiritus vero S. non nascendo sed procedendo. Et certe nunquid ante definitam processionem etiam à Filio, indistinctas illas personas imaginabatur Ecclesia?

PROBATUR 2. Tum quia implicat contradictionem, duas personas esse, & non esse distinctas realiter; essent enim duæ, & non essent: sed adhuc tunc essent duæ personæ, quod prob. quia vel ponis in illa suppositione personam filii, licet jam aliam & aliter se habentem, vel non ponis? Si non ponis, facis contra debitum suppositionis, ut dictum est, & saltem adstruis distinctionem realem negativam inter personam & negationem alius personæ; si autem ponis etiam filii personam, ergo ponis duas. Tum quia vel supponitur manere, eadem formaliter, licet non realiter filiatio prout illa distinguitur spirationi activæ, vel non supponitur manere eadem? Si supponitur manere, ut voluit Vasq. d. 147. n. 2. Ergo sicut nunc distinguitur realiter etiam filiatione, etiam tunc distingueretur: Si autem non ponis, destrues suppositionem. Tum quia si per impossibile essent distincti duo filii in Divinis, distinguerentur adhuc realiter; Ergo etiam distingueretur tunc Spiritus Sanctus ab illo filio. Tum quia illa tertia persona, vel esset filius replicatus, vel pater replicatus, vel tertium ab utroque distinctum? Non supponitur esse filius replicatus; hoc enim non vult suppositio; & quis dubitat replicatum à seipso, non distingui realiter? Si autem est Pater replicatus, quomodo supponis procedere illum realiter à Patre? Si autem sit aliquid tertium, illud erit distinctum realiter, quod sic prob. Quotiescunque aliqua duo sunt distincta realiter à tertio, etiam inter se distincta sunt realiter, sed illæ duæ personæ essent distinctæ realiter à patre, quia

Z

pro-

R. P.
H. MŁOD
NOWSKI
om. de. Z.
VI

productæ; Ergo etiam inter se essent distinctæ realiter. Major prob. Inductione, neque ei opponas, quia animalitas & rationalitas distinguuntur realiter à Gabrielitate; & tamen non distinguuntur realiter inter se; nam hæc sunt nonnisi formalitates, & conceptibiles, tunc autem verbum comparatum ad Spiritum S. non esset formalitas illius. Tum quia vel adhuc tunc produceret Filium, & Spiritum Sanctum Pater, vel non produceret? Si non produceret, auferret statum quæstionis; supponitur enim à Patre procedere; si producit, quæro an tunc dum producit filius, etiam ex parte Patris, producit realiter Spiritus S. vel non? Si non producit, ergo auferret statum quæstionis, quia jam non ponis ullam personam Spiritus S. etiam per ordinem ad Patrem, nisi unum filium, qui indubiè à seipso non distinguitur realiter; si producit realiter, tunc etiam Spiritus S. ergo illa producta sunt distinctæ realiter inter se, quia etiam secundum illam suppositionem, respectu patris, hæc quidem persona esset filius, illa non filius, orieturque hæc distinctio ex modo procedendi à patre.

PROBATUR 3. Ratione, quam sibi etiam oppositi proponunt, de facto Paternitas & Filiatio distinguuntur realiter à Spiritu S. & tamen non opponuntur illi relativè: Nam illi solum opponitur relativè spiratio activa, vel in concreto spirans; Ergo & tunc sub formalitate Filii posset distingui. Ant. ita prob. apud amicum, si quæ Filius non distingueretur, esset idem cum Spiritu S. sicut Pater quia quæ spirans non distinguitur à Filio, est idem cum filio.

RESPONDET 1. Arriaga cum Suar. Filiationem & Paternitatem opponi Spiritui S. tanquam principium constitutivum Quod: Oppositio enim propriè reperitur, inter principium Quod, & inter terminum productum: Ergo Filius ut principium Quod, Spiritus S. debet ab illo distingui, sed non per essentiam, quia hæc est communis: Non per spirationem activam, quia hæc non constituit principium Quod; Ergo per filiacionem.

CONTRA EST. Quia hæc responsio concedit argumento, quod intendit, scilicet Filiationem & Paternitatem opponi Spiritui S. tanquam principium constitutum Quod; Ergo & tunc opponerentur.

RESPONDET 2. Thomistæ Neg. Filium distingui filiacione, eò quod in Divinis non sit idem principium distinctivum & constitutivum; nec tamen per eosdem Thom. Filius, est idem filiacione cum Spiritu S. quia licet filiatio non sit formalis ratio distinguendi personam Filii; Est tamen ratio formalis constituendi; formale autem constitutivum personæ unius, non est idem cum constitutivo alius.

CONTRA EST. Tum quia quod in Divinis alio constituentur, alio distinguuntur personæ,

probatur per hoc ipsum, quod est in quæstione, hoc est per præsentem difficultatem. Tum quia non est ratio, cur ipsum etiam constitutivum, non distinguat realiter. Tum quia distinctio realis nihil aliud est, quam aietas realis unius ab alio: Sed in ipsis constitutivis personarum, datur aietas realis unius constitutivi ab alio; Ergo dabitur in ipsis constitutivis distinctio realis: Suppono autem mansura tunc constitutiva personarum.

RESPONDET 3. Alii. Opponi filiacionem Spiritui S. vel quia est radix spirationis activæ, eamque includit, vel quia est subsistentia personæ, quæ producit Spiritum S. vel quia Filiatio licet non sit spiratio activa; est tamen receptio actualis illius.

CONTRA EST. Tum quia filiatio in illa formalitate, in qua non includit spirationem activam, in qua non est radix ejusdem, sed consideratur sub sola formalitate producti filiati, adhuc distinguitur à Spiritu S. nec est idem in hoc genere cum illo; adhuc enim in hoc genere est persona, & non quid commune Spiritui Sancto; Ergo cum hoc suo modo mansurum sit in suppositione illa impossibili, adhuc distinguet. Tum quia, quamvis filiatio sit subsistentia personæ producentis, tamen etiam sub formalitate præcisæ subsistentiæ, non est idem cum Spiritu S. Ergo adhuc distinguetur. Tum quia non solum id, quod recipitur, sed & id quod recipit, non est idem realiter cum Spiritu S. Ergo adhuc distinguit; hoc autem tunc suo modo maneret.

DICENDUM EST 2. Casu quo filius esset intellectio & volitio passiva, nihilominus alià productione poneretur filius, alià Spiritus S. adhuc distinguere realiter.

PROBATUR iisdem Rationibus, quibus supra.

DICENDUM EST 3. Casu, quo Filius esset intellectio passiva, & volitio; neque tamen jam produceretur Spiritus S. ab ipso et Patre, alià productione, non distingueretur tunc ab alio.

RATIO quia idem à seipso non potest distingui realiter. Ergo nec Filius, si simul esset volitio passiva, distingueretur à Spiritu Sancto, qui est volitio passiva. Sed nego ita formari debere suppositionem. Tum quia ita debet formari, ut det quæstioni locum; hic autem non datur. Tum quia non videtur esse ulla connexio inter hoc, quod est procedere nonnisi per modum intellectiois passivæ, & inter hoc, quod est procedere tanquam volitionem passivam; nec enim hæc habent se sicut definitio & definitum, nec ita se habent, ut uno formaliter affirmato, hoc ipso aliud negetur formaliter; Ergo separatio illa potest supponi non per suppositionem tollentem seipsam. Ergo potest supponi adhuc Pater producat Spiritum S. quamvis ipse Filius supponatur esse intellectio & volitio passiva.

Tum

Tum quia formalitas generationis est soli filio debita, spiratio autem activa, est quid commune. Cur ergo mutata spiratione activa, debet supponi formaliter de toto mutari generatio? Tum quia potest supponi animalitas Petri sine rationalitate, ergo & generatio sine spiratione activa, quæ sit à Filio, sed quæ sit solum à Patre.

Ad solvendas Objectiones

NOTO 1. Auctoritatem S. Thom. hic q. 36. 2.2. in corpore non esse contrarios, ait enim ita: *Spiritus S. ita necessario procedit à Filio, quod si non procederet, non distingueretur ab eo personaliter*, ubi nihil agit de suppositione impossibili, & quidem tali ut à nobis formatur. Titulus articuli procedit de eo, quod de facto est, idemque ostendit corpus articuli. Legitur textus. Adduci solet auctoritas Flor. sed adverte Valsq. illam falsificari contra nostram sententiam. Ad alios PP. quid sit dicendum

NOTO 2. Quod secundum præsentem ordinem, secundum articulum fidei, Scripturæ & Patribus roboratum, & secundum aliquid nobis notius, sola oppositio producentis & producti arguat distinctionem realem: sed nihil agunt de suppositione impossibili. Et sicut fides & auctoritas non ponit aliam filiationem, quam quæ sit productiva Spiritus S. nec tamen vetat,

suppositione ponere per impossibile alium filium, sic nec vetat ponere, aliam distinguibilitatem.

NOTO 3. Posse nos concedere, quod tunc distinguerentur relationibus disparatis Filius & Spiritus S. quamvis autem relatio spirationis activæ, & paternitatis, non distinguant realiter, hoc inde est, quia relatio illa est quid commune ut fides docet, communia autem non distinguunt realiter; jam autem in casu suppositionis, productio utriusque, non esset communis, & comparatè ad Patrem utraque persona existeret, produceretur, &c. Hæc autem distinguunt sufficienter realiter. Unde productio Filii esset per modum naturæ; sed personaliter, & productio Spiritus per modum voluntatis personaliter, adeoque sufficienter addistingui.

Sed quomodo Spiritus S. haberet tunc rationem tertiæ personæ?

RESPONDETUR. Haberet rationem tertiæ, non ratione productionis à filio, sed numerice, quia scilicet ubi est præter duo unum, illic est tertium, undecunque numerum inceperis. Immo posita distinctione virtuali intellectiois à volitione, ostendetur etiam illo casu, prioritas Filii, præ Spiritu Sancto.

DISPUTATIO ULTIMA.

De Sanctissima Trinitate controversæ.

Ramissimus initio hujus Tractatus, duas eum debere habere partes: Absolutis proinde iis, quæ magis speculativa sunt, accedendum ad ea, quæ sunt Controversia. Quamvis verò ordinariè hoc loco hæc materia non tractetur; placuit tamen ejus tractationem hic annectere; præsertim, cum pleraque quæ nobis Adversarii de hoc mysterio opponunt, ex principiis merè Theologicis sint refellenda. Porro; Duplicia erunt argumenta Arianorum, quædam merè Scholastica, adeoque solubilia scholasticè tunc quæ hic, & in Metaphysica, dicta sunt de distinctione virtuali, & toto tractatu, de Sanctissima Trinitate, scholastico, erunt objicientibus prænoscentia; Alia autem objiciuntur ex sacra Scriptura, & hæc explicanda erunt, per loca alia sacra Scripturæ, per explicationes à sanctis Patribus traditas, &c.

Arianismi nomine veniunt duo; imprimis errores Ario proprii, quos non quidem primus orbi intrusit, sed notabilius defendit, de quibus infra. Deinde veniunt errores quocunque modo consubstantialitatem Personarum agnitarum negantes. Ex quo furtamento, Racovianæ scholæ, sive Magistri, sive Discipuli apud nos Ariani vocantur. Quos non immerito Petavius in Proemio Lib. 3. de Trinitate appellat Ebionitas; Ebion enim qui-

dam negavit consubstantialitatem Trinitatis, & VERBUM quod in carnem delapsus est, docuit non aliud esse, præter sonum vocis; Omne initium Filii Dei ex Maria concedens: appellantur iidem Photiniani à Polonis Scriptoribus, quia Photinianorum error negabat etiam consubstantialitatem personarum distinctarum trium, negabatque æternam generationem Filii, stando in temporali illius generatione.